

245421

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในการดำเนินชีวิตของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก

Factors relating to the Applying of the Philosophy of Sufficiency Economy into the
Life Style of Permanent Employees, Quartermaster Department, the Royal Thai Army

พันเอก ธรรมฤทธิ จันทรวงศ์

ภาคนี้พิเศษเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พ.ศ. 2553

600 249562

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

245421

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในการดำเนินชีวิตของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก

Factors relating to the Applying of the Philosophy of Sufficiency Economy into the
Life Style of Permanent Employees, Quartermaster Department, the Royal Thai Army

พันเอก ณรงค์ฤทธิ์ จันทร์กุล

ภาคินพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พ.ศ. 2553

กิตติกรรมประกาศ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยก็ด้วยความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.วิภาวี พิจิตบันดาล กรรมการที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำ ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นในการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จึงทำให้ภาคนิพนธ์สำเร็จ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ฤเดช เกิดวิชัย รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.วิชชุดา หุ่นวิไล และ ดร.นิพนธ์ ศศิธรเสาวภา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย นอกจากนี้ขอขอบพระคุณกรรมการสอบ เลขานุการ คณะกรรมการสอบ ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจ และความทุ่มเทของคณาจารย์ทุกท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ ลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลาธิการทหารบกทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาของกรมพลาธิการทหารบกทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยสนับสนุน อำนวยความสะดวก จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบคุณเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโทรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รุ่นที่ 1 ทุกคนที่เป็นกำลังใจให้ตลอดมา จนกระทั่งประสบความสำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น คุณค่าและประโยชน์ของภาคนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และกรมพลาธิการทหารบก ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป

ชื่อผู้ทำภาคินิพนธ์: พันเอก ณรงค์ฤทธิ์ จันทรวงศ์
ชื่อภาคินิพนธ์: ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก
ชื่อกรรมการที่ปรึกษาภาคินิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร.วิภาวี พิจิตบันดาล
ชื่อปริญญา: รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
คำสำคัญ: ความรู้/ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
245421

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก 2) ศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก 3) เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 4) เปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก ผู้วิจัยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 316 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของลูกจ้างประจำกรมพลธิการทหารบก จากคะแนนเต็ม 9 คะแนน คะแนนเฉลี่ยความรู้เท่ากับ 8.4937 โดยผู้ที่ได้คะแนนมากที่สุด 9 คะแนน น้อยที่สุด 0 คะแนน ในขณะที่การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการนำไปใช้ในด้านสังคมบุคคลและครอบครัว ตามลำดับ ลูกจ้างประจำ กรมพลธิการทหารบก ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ในขณะที่การประยุกต์ใช้แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามอายุ อายุราชการและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ทั้งนี้ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Student's Name: Colonel Narongrit Chantarakul

Master's Report Title: Factors relating to the Applying of the Philosophy of Sufficiency Economy into the Life Style of Permanent Employees, Quartermaster Department, the Royal Thai Army

Master's Report Advisor: Assoc.Prof. Dr.Wipawee Pichitbandal

Degree: Master of Public Administration
(Philosophy of Sufficiency Economy)

Key Words: Knowledge / Understanding / Philosophy of Sufficiency Economy

245421

The objectives of this research were: 1) to study the factors of characteristic, knowledge and understanding of the Philosophy of Sufficiency Economy of permanent employees of Quartermaster Department, the Royal Thai Army; 2) to study the applying of the philosophy into the life style of those permanent employees; 3) to compare their knowledge and understanding of the philosophy that classified by personal factors; 4) to compare their applying of the philosophy into the life style that classified by personal factors; and, 5) to study the relationship between the knowledge and understanding of those employees about the philosophy and their applying of the philosophy. The researcher had collected the data from the research sampling composed of 316 employees. The instrument employed was a 5-scale rating questionnaire and the data were analyzed by a computer program called SPSS for Windows. The statistics employed for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way analysis of variance and Pearson's coefficient of correlation.

The research findings reveal that the scores received from the knowledge and understanding about the Philosophy of Sufficiency Economy of those permanent employees equals 8.4937 points out of the full score of 9.0. The highest score is 9.0 and the lowest is 0. The overall applying of the Philosophy of Sufficiency Economy into their life style is rated at a high level. The aspects they have applied the most are social and

personal and family, respectively. The permanent employees with different personal factors are having their knowledge and understanding of the Philosophy of Sufficiency Economy not differed. Their applying of the philosophy is thus differed when classified by age, years of service, and the average of monthly income. Their knowledge and understanding of the Philosophy of Sufficiency Economy has related with their applying of that philosophy.

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ.....	ข
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	9
แนวคิด พระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสต่าง ๆ เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	12
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	16
การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ.....	22
แก่นแท้ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	27
หลักการประยุกต์ทฤษฎีใหม่สำหรับเศรษฐกิจพอเพียง.....	30
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้.....	36
แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการรายได้.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการรายจ่าย.....	41
แนวความคิดเกี่ยวกับการบริโภคและการออม.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	51
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	58
4 ผลการวิจัย.....	59
ปัจจัยส่วนบุคคลของลูกจ้างประจำ.....	59
ความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	61
การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต.....	63
การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	66
การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต	70
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับการประยุกต์ใช้	
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต.....	74
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	76
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	86
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	87

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก.....	93
ภาคผนวก ข.....	100
ภาคผนวก ค.....	103
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	107

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของลูกค้าประจำ สังกัดกรมพลาธิการทหารบก.....	55
2	ระดับข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ในการดำเนินชีวิต.....	56
3	เกณฑ์ค่าเฉลี่ยระดับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ในการดำเนินชีวิต.....	57
4	ปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้าประจำ สังกัดกรมพลาธิการทหารบก.....	59
5	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของลูกค้าประจำ สังกัดกรมพลาธิการทหารบก.....	61
6	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของ ลูกค้าประจำ สังกัดกรมพลาธิการทหารบก โดยภาพรวม.....	63
7	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของ ลูกค้าประจำ สังกัดกรมพลาธิการทหารบก ระดับบุคคลและครอบครัว.....	63
8	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของ ลูกค้าประจำ สังกัดกรมพลาธิการทหารบก ระดับหน่วยงานและสังคม.....	65
9	การเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ลูกค้าประจำ สังกัดกรมพลาธิการทหารบก จำแนกตามเพศ.....	67
10	การเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ลูกค้าประจำ สังกัดกรมพลาธิการทหารบก จำแนกตามอายุ.....	67
11	การเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ลูกค้าประจำ สังกัดกรมพลาธิการทหารบก จำแนกตามสถานภาพสมรส....	68
12	การเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ลูกค้าประจำ สังกัดกรมพลาธิการทหารบก จำแนกตามอายุราชการ.....	68
13	การเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ลูกค้าประจำ สังกัดกรมพลาธิการทหารบก จำแนกตามระดับการศึกษา.....	69

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตาราง		หน้า
14	การเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	69
15	การเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก จำแนกตามรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	70
16	การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก จำแนกตามเพศ.....	70
17	การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก จำแนกตามอายุ.....	71
18	การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก จำแนกตามสถานภาพสมรส	71
19	การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก จำแนกตามอายุราชการ....	72
20	การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก จำแนกตามระดับการศึกษา	72
21	การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	73
22	การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก จำแนกตามรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน.....	74
23	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของลูกจ้างประจำ สังกัดกรมพลธิการทหารบก.....	74

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ.....	20
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	52
3	โครงสร้างการจัดส่วนราชการ กรมพลธิการทหารบก.....	104